

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19.03.2008, sp. zn. 1 VSPH 6/2008, ECLI:CZ:VSPH:2008:1.VSPH.6.2008.1

Číslo: 48/2009

Právní věta:

Jestliže insolvenční soud zamítá insolvenční návrh pro nedostatek majetku ve smyslu ustanovení § 144 zákona č. 182/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů, vyjádří důvod zamítnutí též ve výroku usnesení. Insolvenční návrh nelze zamítnout pro nedostatek majetku, nejsou-li splněny předpoklady uvedené v označeném ustanovení.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 19.03.2008

Spisová značka: 1 VSPH 6/2008

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Úpadek

Předpisy: § 144 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v H r a d c i K r á l o v é u s n e s e n í m z e d n e 6 . 2 . 2 0 0 8 r o z h o d l o t o m , ž e i n s o l v e n č n í n á v r h I n g . L . S . (d á l e j e n d l u ž n í k) s p o j e n ý s n á v r h e m n a p o v o l e n í o d d l u ž e n í z e d n e 2 1 . 1 . 2 0 0 8 s e z a m í t á (b o d I . v ý r o k u) . S o u č a s n ě r o z h o d l , ž e ž á d n ý z ú č a s t n í k ů n e m á p r á v o n a n á h r a d u n á k l a d ů ř í z e n í (b o d I I . v ý r o k u) .

V odůvodnění usnesení soud uvedl, že dne 21. 1. 2008 podal dlužník návrh na zahájení insolvenčního řízení s tvrzením, že má více věřitelů, jejichž peněžité závazky jsou déle než 30 dnů po lhůtě splatnosti, a tyto závazky není schopen plnit. Společně s tímto návrhem podal návrh na povolení oddlužení, v němž uvedl, že v současné době, i vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, není schopen zaplatit věřitelům pohledávky v celém rozsahu, v průběhu následujících pěti let by však mohl zaplatit těmto věřitelům 30 % jejich pohledávek. Tvrdil přitom, že nemá žádný majetek, který je předmětem zajišťovacích práv, nemá žádné pohledávky ani nejsou vedena soudní řízení o jeho majetku a pohledávkách. Vlastní jen majetek v hodnotě 1530 Kč, jež představuje postel pořízená v roce 1988 za 1200 Kč, příkrývka pořízená v roce 1997 za 250 Kč, polštář pořízený v roce 1997 za 180 Kč, dvě povlečení pořízená v roce 2002 za 380 Kč, dvě židle pořízené v roce 1995 za 180 Kč, rádio Tesla pořízené v roce 1987 za 620 Kč a kamna pořízená v roce 1986 za 750 Kč. Dlužník na výzvu soudu

nezaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení stanovenou ve výši 20 000 Kč a požádal soud o osvobození od placení této zálohy. Dále soud uvedl, že podle § 142 písm. d) insolvenčního zákona (dále též jen IZ) je jiným rozhodnutím o insolvenčním návrhu i zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku dlužníka. Jelikož v průběhu insolvenčního řízení bylo zjištěno, že dlužník má pouze movité věci nepatrné hodnoty, které navíc slouží k základním potřebám dlužníka a jeho rodiny, a jiný movitý či nemovitý majetek ani pohledávky nevlastní, je naplněno citované ustanovení IZ. Soud proto návrh dlužníka s návrhem na povolení oddlužení zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl ve smyslu § 7 odst. 1 IZ dle § 146 odst. 1 písm. c) o. s. ř. s tím, že řízení bylo zastaveno, a proto žádný z účastníků nemá právo na náhradu jeho nákladů.

Toto usnesení Krajského soudu v Hradci Králové napadl dlužník včasným odvoláním, v němž požadoval, aby je odvolací soud zrušil a ponechal mu možnost oddlužení formou plnění splátkového kalendáře. Uvedl, že je 63letý starobní důchodce, nevlastní movitý ani nemovitý majetek, a ze svého důchodu vyživuje dvě nezletilé dcery. Prací vedle důchodu se dosud snažil plnit i závazky vůči svým věřitelům formou splátek. Vzhledem ke zdravotním obtížím způsobeným Cronovou chorobou však poslední termíny splátek nedodržel, a ocitl se tak v tlaku věřitelů, jenž jeho zdravotní stav ještě zhoršil. Proto se rozhodl řešit svoji situaci dle nového insolvenčního zákona vyhlášením osobního bankrotu spojeného s žádostí o oddlužení formou splátkového kalendáře, jímž by byla stanovena pevná částka ke splácení dluhů, které by se tak již dále navyšovaly o sankce a úroky. Ke splnění splátkového kalendáře přitom dlužník hodlá ke svému důchodu vykonávat i přiměřenou pracovní činnost a neustále usilovat o získání potřebných příjmů. S úmyslem řešit situaci pětiletým splátkovým kalendářem, jímž Vrchní soud v Praze zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že nejsou dány podmínky pro jeho potvrzení či změnu.

Odvolací soud především považuje za nutné zdůraznit, že podle § 7 odst. 1 IZ se pro incidenční řízení a pro incidenční spory použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu (dále též o. s. ř.), nestanoví-li zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení. Z tohoto ustanovení IZ lze mimo jiné dovodit, že i usnesení vydaná soudem v insolvenčním řízení musí odpovídat požadavkům vymezeným v příslušných ustanoveních občanského soudního řádu (míněna je zejména § 155 odst. 1, § 169 a § 157 odst. 2 ve spojení s § 167 odst. 2). To znamená, že v usnesení, jímž je rozhodováno o insolvenčním návrhu dlužníka, soud vysloví obsah svého rozhodnutí v přesně, určitě a srozumitelně formulovaném výroku, z něhož musí být jednoznačně zřejmé, jak bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto, přičemž pochybnost v tom směru nesmí zakládat ani odůvodnění usnesení. V něm soud musí kromě jiného uvést, co bylo obsahem insolvenčního návrhu, které skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci má soud prokázány, jaký učinil závěr o skutkovém stavu věci, jak ji posoudil po právní stránce a jak dospěl k rozhodnutí vyjádřenému ve výroku usnesení. Přitom dbá o to, aby odůvodnění rozhodnutí bylo přesvědčivé.

V daném případě dospěl odvolací soud k závěru, že napadené usnesení shora uvedeným požadavkům nevyhovuje.

Ve výroku tohoto usnesení soud vyslovil, že insolvenční návrh dlužníka spojený s návrhem na povolení oddlužení se zamítá. Ačkoliv takto formulovaný výrok (opatřený nepřipadně i zmínkou o návrhu na povolení oddlužení) odpovídá rozhodnutí soudu vydanému dle § 143 IZ, tj. rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu uvedeném v § 142 písm. c) IZ, v odůvodnění usnesení soud odkázal na § 142 písm. d) IZ, jenž jako jedno z jiných rozhodnutí o insolvenčním návrhu uvádí zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku dlužníka, tj. rozhodnutí vydané dle § 144 IZ. V případě

takového rozhodnutí ovšem musí být z výroku usnesení patrné, že se nejedná o zamítnutí insolvenčního návrhu dle § 143 IZ, ale právě o zvláštní případ zamítnutí insolvenčního návrhu dle § 144 IZ, a proto v něm soud (v souladu s dikcí § 142 písm. d/ IZ) musí výslovně uvést, že insolvenční návrh zamítá pro nedostatek majetku dlužníka, což se v daném případě nestalo. V odůvodnění přitom soud neuvedl skutkové a právní závěry, jež by svědčily o aplikaci úpravy obsažené v § 143 IZ či úpravy obsažené v § 144 IZ, která se týká výhradně dlužníka, který je obchodní společností v likvidaci zrušenou rozhodnutím soudu, a omezil se, jak řečeno, jen na odkaz na § 142 IZ. Ten však v návaznosti na úpravu rozhodnutí o úpadku stanoví toliko výčet jiných rozhodnutí o insolvenčním návrhu, nikoli důvody, jež vydání takových rozhodnutí opodstatňují. Nejasnosti stran obsahu napadeného usnesení umocňuje skutečnost, že rozhodnutí o náhradě nákladů řízení (jež ovšem v insolvenčním řízení vedeném jen za účasti dlužníka nemá opodstatnění) odůvodnil soud tím, že řízení bylo zastaveno, ačkoli takovému výsledku řízení rozhodnutí vyjádřené v bodě I. výroku neodpovídá.

Protože za popsání stavu věci napadené usnesení celkově vzato vzbuzuje zásadní pochybnost o tom, o jaké rozhodnutí se jedná (jak jím bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto) a z jakých důvodů, odvolací soud je jako nepřezkoumatelné podle § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř. zrušil a dle 221 odst. 1 písm. a) téhož zákona věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Pro potřeby dalšího řízení považoval odvolací soud za vhodné obecně poznamenat, že dlužníkovu návrhu na povolení oddlužení spojenému s insolvenčním návrhem lze vyhovět jen za předpokladu, že jsou splněny podmínky řízení, insolvenční návrh nevykazuje nedostatky z hlediska obsahových náležitostí tohoto návrhu a jeho příloh stanovených v § 103 a 104 IZ a na jejich základě lze mít úpadek či hrozící úpadek dlužníka za osvědčený, přičemž současně je ve smyslu § 389 přípustným a dle § 391 a 392 IZ právně perfektním i dlužníkův návrh na řešení jeho úpadku či hrozícího úpadku povolením oddlužení a nejsou dány ani důvody stanovené v § 395 IZ, pro něž je nutno návrh na povolení oddlužení zamítnout. Přitom ovšem není vyloučeno, aby soud před rozhodnutím o insolvenčním návrhu (při splnění podmínek vymezených v § 108 IZ) požadoval po dlužníku jakožto insolvenčním navrhovatelem zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení v potřebné výši i v případě, že se současně domáhá povolení oddlužení. Nutno dodat, že tato záloha není soudním poplatkem, a proto ustanovení o soudním poplatku obsažená v o. s. ř. ani zákon o soudních poplatcích nelze na tuto zálohu použít. To platí jak pro postup soudu při ukládání povinnosti zálohu zaplatit, tak pro případ požadavku na osvobození od placení zálohy. Pokud ovšem dojde k odmítnutí návrhu na povolení oddlužení (pro jeho nepřípustnost dle § 390 odst. 3 IZ či pro zásadní vady návrhu neodstraněné ani přes výzvu soudu dle § 393 odst. 3 IZ) nebo pokud bude zamítnut, a současně bude možno na základě dlužníkovu insolvenčního návrhu vydat rozhodnutí o úpadku dle § 136 IZ, pak nevezme-li dlužník před vydáním tohoto rozhodnutí insolvenční návrh zpět (§ 129 IZ) a nedojde-li ani k zastavení insolvenčního řízení pro nezaplacení zálohy na jeho náklady (§ 108 odst. 3 IZ), ustanovení § 396 odst. 1 IZ ukládá insolvenčnímu soudu rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovu úpadku konkursem.